

Utbildningsinspektion i Ödenäs skola, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Ödenäs skola den 6 december 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Ödenäs skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Ödenäs skola intervjuades elever, personal och rektor. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklassen och årskurserna 1–6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Ödenäs skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	27
Förskoleklass	8
Grundskola	53

Ödenäs skola ligger 16 km sydväst om Alingsås. Skolan ligger mitt i byn, i nära anslutning till kyrkan, församlingshemmet och hembygdsgården. Skolan byggdes 1913 och i början av 90-talet gjordes en om- och tillbyggnad. Eleverna undervisas i idrott och hälsa, musik och slöjd vid Ingareds skola. Undervisningen i språkval och hemkunskap är förlagd till Gustaf Adolfsskolan i Alingsås. Det är 43 elever som åker skolskjuts till skolan.

Ödenäs skola hör till Hemsjö område och är en av fyra enheter i området som arbetar med barn i åldrarna ett till tolv år. Till rektorsområdet Ödenäs skola hör också förskolor varav två avdelningar finns i anslutning till skolan samt ett fritidshem. Eleverna är fördelade i åldersblandade klasser, förskoleklassen samt årskurserna 1–2 med 17 elever, årskurserna 3–4 med 16 elever samt årskurserna 5–6 med 19 elever. Skolan har en elev som är berättigad till modersmålsundervisning. Förskoleverksamheten behandlas inte i denna rapport.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Ödenäs skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Som helhet erbjuder Ödenäs skola utbildning av Godtagbar kvalitet. Flertalet av eleverna utvecklas och når kunskaper i svenska, matematik och engelska enligt de nationella målen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Elevernas möjlighet till inflytande bör öka.
- Skolan bör följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.
- Eleverna har i varierande grad kännedom om målen för respektive ämne, vilket bör utvecklas.
- Handlingsprogrammet mot kränkande behandling bör förtydligas.
- Skolan bör systematiskt följa upp och analysera de samlade kunskapsresultaten och utveckling av normer och värden.
- Skolan bör beakta personalens utbildning vid tjänstefördelning och fördela arbetsuppgifterna så att lärarnas kompetens används.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Svenska som andraspråk ges inte enligt författningarnas krav (2 kap. 6 och 16 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

Enligt Ödenäs skolas kvalitetsredovisning för läsåret 2004–2005 når flertalet av skolans elever målen i de nationella proven för årskurs 5. I ämnet svenska når samtliga elever målen och i ämnet matematik sju av nio elever. I engelska når åtta av nio elever målen. Enligt kvalitetsredovisningen har de elever som inte har nått målen för årskurs 5 fått stöd för att nå målen samt åtgärdsprogram. Skolan redovisar inte resultat i övriga ämnen i kvalitetsredovisningen och har inte heller någon annan resultatsammanställning. Skolan bör följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Se vidare nästa avsnitt

Eleverna vid Ödenäs skola har individuella utvecklingsplaner. Det är vanligt förekommande att eleverna har individuella mål i svenska och matematik, men i betydligt mindre utsträckning individuella mål i övriga ämnen. Elever i behov av särskilt stöd når målen i förhållande till de individuella målen i åtgärdsprogrammen enligt skolan. Eleverna har i varierande grad kännedom om målen för respektive ämne enligt vad som framkommer i intervjuer, vilket kan utvecklas.

Enligt kvalitetsredovisningen utvecklar barnen kunskaper om hälsa i skolans projekt ”Pelle Pump” vilket bland annat innebär att eleverna dagligen promenerar eller joggar en kilometer.

Normer och värden

Enligt kvalitetsredovisningen arbetar skolan mycket med att stärka barnens självkänsla. Det pågår ett regelbundet arbete med etiska samtal, kompassamtal, där eleverna arbetar med konfliktlösning, värdegrundsfrågor och kamratskap. Grundläggande för dessa diskussioner är enligt kvalitetsredovisningen personallens gemensamma syn på normer och värden. Enligt skolan råder ett respektfullt och demokratiskt förhållningssätt i både språk och handling. Det redovisas dock att skolan periodvis har intensifierat sitt arbete vad det gäller elevernas språkbruk, vilket givit resultat. Enligt personalen är elevernas språkbruk bättre detta läsår.

Alingsås kommun går ut till elever i årskurs 5 och föräldrar i en enkätundersökning och frågar bland annat eleverna om de har blivit mobbade i skolan. Vid Ödenäs skola svarar 90 procent (nio elever) nej och 10 procent (en elev) ja. Enligt rektorn finns det enligt hennes kännedom inget barn som är mobbat vid tidpunkten för inspektionen. I händelse av att elev har känt sig kränkt, har enligt rektor, klassläraren arbetat enligt det handlingsprogram mot kränkande behandling som finns vid skolan och goda resultat har uppnåtts.

Eleverna kan genom elevråd och klassrådsverksamhet ha inflytande och ta ansvar för skolans verksamhet. I kvalitetsredovisningen beskrivs att elevrådet har varit aktiva vad det gäller elevernas språkbruk. Enligt rektorn diskuteras miljöfrågor vid skolan på elevrådsmötena.

Eleverna har individuella utvecklingsplaner där målen för varje elev finns dokumenterade. Dessa skrivs vid utvecklingssamtalen. I viss mån har eleverna inflytande och tar ansvar för det egna lärandet under skoldagen, men detta inflytande kan utökas till att eleverna också får vara med att diskutera vad och hur de skall lära sig, se vidare nästa avsnitt.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Vid Ödenäs skola har eleverna kompisamtal, klassråd och elevrådsverksamhet. Eleverna har också ett visst inflytande över sitt lärande genom att de sätter mål för sitt lärande i den individuella utvecklingsplanen. I de högre årskurserna får enligt rektorn, eleverna välja om skolarbetet skall genomföras enskilt, parvis eller i större grupp beroende på uppgifternas art. När det gäller redovisning av arbeten ges eleverna möjlighet att välja olika redovisningsformer som t.ex. drama, PowerPoint presentationer eller i bokform. Vid intervju av lärare ger de exempel på hur eleverna deltar i planering och genomförande av lektioner t.ex. i ämnet idrott och hälsa. Enligt Lpo 94 skall skolan sträva efter att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet på skolan, detta kan utvecklas på Ödenäs skola genom att eleverna i större utsträckning får delta i frågeställningar som gäller om vad och hur undervisningen skall bedrivas.

Vid samtal med elever säger de att de trivs på skolan. Det framkommer dock att det finns elever som har känt sig kränkta av andra elever, men eleverna säger också att de får hjälp av lärarna då de ber om det. Skolan har rutiner för arbetet mot kränkande behandling som finns i en "antimobbingplan". Programmet kan förtydligas dels vad det gäller definitionen av mobbing till att gälla det vidare begreppet kränkande behandling, dels i vilket skede föräldrar informeras.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Vid Ödenäs skola genomförs regelbundet utvecklingssamtal som leder till att individuella utvecklingsplaner skrivs. Utvärdering av elevernas lärande sker kontinuerligt t.ex. genom olika sorters prov eller redovisningar. Eleverna får återkoppling på sitt lärande i undervisningen och samlar materiel i sin portfolio som underlag för utvecklingssamtalen.

Skolan har uppföljning oftast i ämnena svenska och matematik i de individuella utvecklingsplanerna, däremot behöver skolan utveckla rutiner för kontinuerliga uppföljningar av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen. Skolan bör även systematiskt följa upp och analysera de samlade kunskapsresultaten och utveckling av normer och värden.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Ödenäs skola har en aktuell kvalitetsredovisning som är utformad utifrån Alingsås kommuns gemensamma mall och den motsvarar förordningarnas krav. Kvalitetsredovisningen innehåller bland annat en beskrivning av verksamheten, resultatöversikt och en bedömning av kommunens prioriterade mål. Personalen är delaktig i framtagandet av kvalitetsredovisning och detta arbete är systematiskt och fungerar väl. Dock saknas systematisk uppföljning och analys av de samlade kunskapsresultaten och utveckling av normer o värden.

Ledning och internkommunikation

Inspektörerna bedömer att Ödenäs skola har en väl fungerande ledning och att den interna kommunikationen och ansvarsfördelningen är tydlig. Skolans rektor är också ansvarig för förskolor som inte finns i anslutning till skolan. Rektorn är på Ödenäs skola en dag i veckan. Personalen önskade att rektor är mer på skolan, men säger också att rektor är förtrogen med den dagliga verksamheten vid skolan. Inspektörerna bedömer att huvudmannen och skolans ledning har kontinuerlig dialog om skolans verksamhet.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Vid Ödenäs skola erbjuds förskoleklass och undervisning för årskurserna 1–6. Verksamheten i förskoleklassen förläggs till fyra dagar och omfattar minst 565 timmar. Eleverna erbjuds språkval vid Gustaf Adolfs skola i Alingsås. Eleverna i Hemsjö område får muntlig och skriftlig information om språkval och vid utvecklingssamtalen diskuteras valet.

Elevens val genomfördes under hösten 2005 under sju veckor. Eleverna kunde fördjupa sig i några av skolans ämnen, t.ex. att skriva skoltidning, asfaltslekar, drama, skriverstuga, bild och forskning.

Svenska som andra språk ges till en elev vid skolan och ges som stöd till ämnet svenska och eleven följer inte kursplanen i svenska som andraspråk, vilket enligt inspektörerna inte är förenligt med författningarna. Skolan har rutiner för att inventera elevers behov av modersmålsundervisning.

Utbildningen vid Ödenäs skola är avgiftsfri.

Personal

Vid skolan finns personal med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Dock bör skolan beakta personalens utbildning vid tjänstefördelning och fördela arbetsuppgifterna så att lärarnas kompetens används t.ex. vad det gäller läsinläring. Skolans lärartäthet är 8,33 per 100 elever.

Skolan har tillgång till Hemsjö områdes stödteam, där det ingår specialpedagog och övrig elevvårdspersonal så som skolsköterska och skolpsykolog. Vid skolan finns tillgång till elevassistent och 35 procent av en lärartjänst används för att ge elever stöd i undervisningen.

Personalen får kompetensutveckling utifrån skolans och individuella behov som de är nöjd med, t.ex. i matematik. Skolledningen har genomgått statlig rektorsutbildning och rektor får kompetensutveckling.

Materiella resurser

Eleverna har tillgång till böcker, skrivmateriel och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå målen.

Datum	Ort
2006-05-12	Göteborg

Liselotte Hakeberg

Karin Widlund